

II OSK 2425/17 - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 2495233

Wyrok
Naczelnego Sądu Administracyjnego
z dnia 26 marca 2018 r.
II OSK 2425/17

Status:

orzeczenie prawomocne

UZASADNIENIE

Skład orzekający

Przewodniczący: Sędzia NSA Zdzisław Kostka.

Sędziowie NSA: Małgorzata Miron, del. Anna Żak (spr.).

Sentencja

Naczelny Sąd Administracyjny po rozpoznaniu w dniu 26 marca 2018 r. na posiedzeniu niejawnym w Izbie Ogólnoadministracyjnej sprawy ze skargi kasacyjnej L. J. od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 27 lutego 2017 r. sygn. akt IV SA/Wa 2794/16 w sprawie ze skargi L. J. na decyzję Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia (...) września 2016 r. nr (...) w przedmiocie odmowy wydania dokumentu potwierdzającego posiadanie obywatelstwa polskiego

- 1.** uchyla zaskarżony wyrok.
- 2.** uchyla zaskarżoną decyzję oraz poprzedzającą ją decyzję Wojewody (...) z dnia (...) września 2004 r. nr (...),
- 3.** zasądza od Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji na rzecz L. J. kwotę 1100 (tysiąc sto) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania sądowego.

Uzasadnienie faktyczne

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 27 lutego 2017 r. w sprawie IV SA/Wa 2794/16 oddalił skargę L. J. na decyzję Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia (...) września 2016 r. nr (...) w przedmiocie odmowy wydania dokumentu potwierdzającego posiadanie obywatelstwa polskiego.

Wyrok Sądu pierwszej instancji został wydany w następujących istotnych okolicznościach sprawy.

Decyzją z dnia (...) stycznia 2005 r. Prezes Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców utrzymał w mocy decyzję Wojewody (...) z dnia (...) września 2004 r. odmawiającą wydania L. J. dokumentu potwierdzającego posiadanie obywatelstwa polskiego. Decyzją z dnia (...) kwietnia 2016 r. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji stwierdził nieważność ww.

decyzji Prezesa Urzędu ds. Repatriacji i Cudzoziemców z dnia (...) stycznia 2005 r., ponieważ decyzja ta została wydana mimo, iż odwołanie strony nie zostało przez nią podpisane.

Ponownie rozpoznając sprawę na skutek odwołania skarżącej, którego braki formalne zostały usunięte ustalono, że L. J. urodziła się jako L. B., córka L. B. i M. z domu S. w dniu 24 września 1947 r. w G. Zmiana nazwiska z B. na J. nastąpiła w 1972 r., w związku z zawarciem związku małżeńskiego. W dniu 21 marca 1957 r. rodzice skarżącej złożyli podania skierowane do Rady Państwa o udzielenie zezwolenia na zmianę obywatelstwa polskiego na (...) (kopie w aktach sprawy). Skutki złożenia tych podań rozciągały się również na małoletnią wówczas skarżącą. Państwo L. i M. B. otrzymali - jako osoby deklarujące zamiar wyjazdu na pobyt stały do I. - dokumenty podróży Serii (...), (...), do którego wpisana była ich córka - małoletnia wówczas skarżąca. Po przyjeździe do I. wnioskodawczynie, wraz z rodzicami, nabyła w dniu 1 czerwca 1957 r. obywatelstwo (...).

W ocenie organu dla stwierdzenia, czy wnioskodawczynie posiada obywatelstwo polskie - zgodnie z wyrażoną w art. 2 ustawy z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim, zasadą ciągłości obywatelstwa polskiego - niezbędne jest ustalenie, czy wnioskodawczynie nie utraciła go do dnia wydania decyzji. Mając na uwadze, że - jak ustalono w postępowaniu przed Wojewodą - rodzice wnioskodawczynie w dniu 21 marca 1957 r. wystąpili z podaniami do Rady Państwa o zezwolenie na zmianę obywatelstwa polskiego na (...) w związku z wyjazdem na stałe do państwa I. oraz, że nabyła w czerwcu 1957 r. obywatelstwo (...) organ stwierdził, że zasady nabycia i utraty obywatelstwa polskiego regulowała wówczas ustawa z dnia 8 stycznia 1951 r. o obywatelstwie polskim (Dz. U. Nr 4, poz. 25, z późn. zm.). Organ wskazał, że zgodnie z art. 11 ustawy o obywatelstwie polskim, w brzmieniu obowiązującym w dacie wyjazdu zainteresowanego do I., obywatel polski tracił obywatelstwo, jeżeli spełnione zostały jednocześnie dwa warunki, którymi były: uzyskanie zezwolenia władzy polskiej na zmianę obywatelstwa, oraz nabycie obywatelstwa obcego. Przepis art. 11 ust. 2 omawianej ustawy stwierdzał, że zezwolenie na zmianę obywatelstwa udzielone rodzicom rozciągało się na dzieci pozostające pod ich władzą rodzicielską, z tym, że na dzieci powyżej 13 lat zezwolenie rozciągało się jedynie za ich zgodą.

Zdaniem organu bezsporne jest, że wnioskodawczynie nabyła obywatelstwo (...) po przybyciu do I., stąd należy ustalić, czy L. J. uzyskała ze skutkiem prawnym zezwolenie na zmianę obywatelstwa polskiego na obywatelstwo (...). Organ stwierdził, że do uprawnień Rady Państwa należało decydowanie w sprawach nadania i utraty obywatelstwa polskiego na podstawie art. 13 ust. 1 cyt. ustawy z 1951 r. o obywatelstwie polskim. Dalej argumentował, że ustawa z 1951 r. o obywatelstwie polskim nie precyzowała trybu i formy udzielania zezwolenia na zmianę obywatelstwa. Ustawa nie określała, jaki charakter powinno mieć owo zezwolenie - czy miał to być akt indywidualny, czy też zezwolenie to mogło mieć charakter generalny. W dniu 23 stycznia 1958 r. Rada Państwa podjęła uchwałę Nr 5/58 w sprawie zezwolenia na zmianę obywatelstwa polskiego osobom wyjeżdżającym na pobyt stały państwa I. Uchwała ta przewidywała generalne pod względem podmiotowym zezwolenie na zmianę obywatelstwa polskiego na obywatelstwo państwa I. obywatelom polskim, którzy: opuścili lub opuszczają obszar Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, udając się na stały pobyt do państwa I.; złożyły lub złożą prośbę o zezwolenie na zmianę obywatelstwa polskiego. Przy czym, zgodnie z art. 11 ust. 2 cyt. ustawy, zezwolenie na zmianę obywatelstwa, udzielone rodzicom, rozciągało się na dzieci, pozostające pod ich władzą rodzicielską. Organ odwołując się do podglądów doktryny stwierdził, że Rada Państwa uchwalając przedmiotową

uchwałą Nr 5/58 działała zgodnie z obowiązującymi wówczas przepisami. W konsekwencji w stosunku do osób, które spełniały warunki przewidziane w uchwale, nie były wydawane indywidualne zezwolenia, a jedynie przez sam fakt spełnienia tych warunków osoby zainteresowane uzyskiwały uchwałą Nr 5/58 zezwolenie na zmianę obywatelstwa polskiego na (...). Udzielenie generalnego zezwolenia na nabycie obywatelstwa jakiegoś państwa przez określone kategorie osób mogło mieć bowiem miejsce i mogło być celowe, gdy zmiana obywatelstwa miała szerszy charakter, bo dotyczyła większej liczby osób. W konsekwencji w stosunku do osób, które występowały o zezwolenie na wyjazd na pobyt stały do I. i wystąpiły do Rady Państwa o zezwolenie na zmianę obywatelstwa polskiego na (...) nie wydawano indywidualnych zezwoleń na zmianę obywatelstwa, lecz - po złożeniu przez nie wniosków do Rady Państwa o zezwolenie na zmianę obywatelstwa polskiego na (...) oraz sprawdzeniu, że spełniają warunki określone w przywołanej wyżej uchwale - osobom tym wydawano dokumenty podróży uprawniające do opuszczenia terytorium Polski. W tej sprawie rodzice skarżącej sami zainicjowali tę procedurę, składając wnioski o zezwolenie na zmianę obywatelstwa, które obejmowały również ich małoletnią córkę - L., pozostającą pod ich władzą rodzicielską. Oświadczenia woli zawarte w tych wnioskach zawierały deklarację opuszczenia terytorium Polski i udania się na stały pobyt do państwa I. Tego rodzaju oświadczenia woli wypełniły dyspozycję pkt 1 uchwały Rady Państwa Nr 5/58 z dnia 23 stycznia 1958 r. Oświadczenia te spowodowały, że wnioski rodziców strony nie wymagały wydania indywidualnych uchwał na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 8 stycznia 1951 r. o obywatelstwie polskim. Złożenie wniosku o zezwolenie na zmianę obywatelstwa z jednoczesnym zadeklarowaniem wyjazdu na stały pobyt do I. - a w konsekwencji uzyskanie dokumentu podróży uprawniającego do wyjazdu na pobyt do I. - umożliwiło zastosowanie uproszczonej procedury uzyskania zezwolenia na zmianę obywatelstwa, przewidzianej dla osób wymienionych w ww. uchwale.

W skardze do WSA w Opolu, L. J. zarzuciła m.in., że zaskarżona decyzja zapadła z naruszeniem prawa, ponieważ przywołana uchwała nie miała mocy aktu prawnego o charakterze generalnym, a Rada Państwa nie posiadała uprawnienia do uchwalania powszechnie obowiązującego prawa. W trakcie prowadzonego postępowania o stwierdzenie posiadania obywatelstwa polskiego dotyczącego osoby wyjeżdżającej na pobyt stały do I. przed podjęciem uchwały należało ustalić, czy osoba taka została wskazana we wniosku Prezesa Rady Ministrów skierowanego do Rady Państwa, czy wniosek i jej podanie zostało przekazane Radzie Państwa przed podjęciem uchwały z 23 stycznia 1958 r.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie oddalając skargę wskazał, że zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy 8 stycznia 1951 r. o obywatelstwie polskim o nadaniu i utracie obywatelstwa polskiego orzekała Rada Państwa. Orzeczenie Rady Państwa o utracie obywatelstwa polskiego następowało na wniosek Prezesa Rady Ministrów (pkt 2) a ogłoszenie orzeczenia o pozbawieniu obywatelstwa zastępowało doręczenie orzeczenia (pkt 3). Aktem mającym istotne znaczenie przy ustalaniu czy skarżąca utraciła obywatelstwo była wg organu uchwała Rady Państwa nr 5/58 z 23 stycznia 1958 r. w sprawie zezwolenia na zmianę obywatelstwa polskiego osobom wyjeżdżającym na pobyt stały do I. Sąd wskazał, że na tle tej uchwały pojawiły się wątpliwości interpretacyjne w zakresie tego, czy stanowi ona blankietowe zezwolenie na zmianę obywatelstwa repatriantom czy też nie. Dalej Sąd stwierdził, że zasadniczy problem sprowadzał się do oceny, czy uchwała Rady Państwa w sprawie zezwolenia na zmianę obywatelstwa polskiego osobom wyjeżdżającym na stały

pobyt do Państwa I. mogła być uznana za zezwolenie na zmianę obywatelstwa ze skutkiem utraty obywatelstwa polskiego. Na tym tle w orzecznictwie sądowym zarysowały się istotne rozbieżności. Sąd podkreślił, że prezentowane było zarówno stanowisko, że powołana uchwała stanowiła generalne zezwolenie na zmianę obywatelstwa polskiego, skoro wymóg uzyskiwania indywidualnych zezwoleń na zmianę obywatelstwa nie wynikał z treści obowiązujących wówczas przepisów prawa, jak również stanowisko przeciwnie, wskazujące na konieczność wydania zezwolenia na zmianę obywatelstwa polskiego z drodze indywidualnego aktu (wyrok Sądu Najwyższego z 17 września 2001 r., III RN 56/01, OSNAPiUS 2002, Nr 13, poz. 299), którym - pod pewnymi warunkami - mogła być uchwała nr 5/58 (zob. wyrok NSA z dnia 27 października 2005 r., II OSK 965/05, ONSAiWSA 2006, Nr 2, poz. 67).

Z kolei w wyroku NSA z 11 sierpnia 2000 r., sygn. akt V SA 117/00, CBOSA, NSA stwierdził, że uchwała 37/56 została wydana jako akt wykonawczy, powołując upoważnienie z art. 13 ust. 1 i 1 ustawy z 1951 r. Zakończyła więc swój byt prawny gdy nowa ustawa o obywatelstwie polskim z 1962 r. weszła w życie, wobec braku innych uregulowań zawartych w przepisach przejściowych tej ostatniej ustawy. Sąd wskazał, że prezentowane była także poglądy odmienne z których wynikało, że uchwała Rady Państwa 37/56 była aktem o charakterze generalnym i odnosiła skutek do wszystkich tych zainteresowanych, którzy złożyli podanie o zmianę obywatelstwa przed podjęciem uchwały (wyrok NSA z 14 października 2005 r., sygn. akt II OSK 267/05, ONSA/WA 2006/2/66). Sąd stwierdził, że poglądy orzecznicze, choć w dużej mierze odnoszące się do innej uchwały z uwagi na zakres uregulowania i redakcję tej uchwały można odnieść do uchwały 5/58. W doktrynie odnośnie udzielania zezwolenia na zmianę obywatelstwa prezentowany jest pogląd, że zezwolenia dotyczące zmiany obywatelstwa mają indywidualny charakter (J. Jagielski, Obywatelstwo polskie, Warszawa 1998, str. 123; W. Ramus, Instytucje prawa o obywatelstwie polskim, Warszawa 1980, str. 248), z tym, że W. Ramus dopuszcza możliwość udzielenia generalnego zezwolenia na zmianę obywatelstwa, gdy zmiana obywatelstwa dotyczy większej liczby osób. Stanowisko takie uzasadnione jest tym, że zezwolenie dotyczące zmiany obywatelstwa wywoływało skutek prawny tylko wobec oznaczonej osoby i tylko w odniesieniu do nabycia obywatelstwa obcego konkretnie określonego w orzeczeniu Rady Państwa o zmianie. To, że w tekście samej uchwały nie wymienia się z imienia i nazwiska tych osób nie przesądza o tym, że uchwała w tym zakresie nie ma charakteru indywidualnego i konkretnego, jeżeli okazałoby się, iż krąg tych osób był jednoznacznie określony wnioskiem (wnioskami) Prezesa Rady Ministrów, o którym mowa, w art. 13 ust. 2 ustawy o obywatelstwie polskim z 1951 r. Nie można jednak z góry przyjąć założenia, że uchwała nr 5/58 Rady Państwa z dnia 23 stycznia 1958 r. stanowiła orzeczenia Rady Państwa o zezwoleniu na zmianę obywatelstwa polskiego dla każdej osoby, która przed podjęciem tej uchwały wystąpiła z podaniem o zezwolenie na zmianę obywatelstwa polskiego, z uwagi na to, że po upływie 50 lat zostały zachowane tylko szczątkowe materiały archiwalne (tak NSA w wyroku z dnia 18 lutego 2010 r., sygn. akt II OSK 335/09, CBOSA). Następnie Sąd stwierdził, że zebrane w rozpatrywanej sprawie fakty wskazują, że: rodzice skarżącej, działając również w imieniu małoletniej córki, wystąpili w dniu 21 marca 1957 r. do Rady Państwa o zmianę obywatelstwa, tj. przed podjęciem uchwały nr 5/58; otrzymali dokumenty podróży; przed podjęciem uchwały nr 5/58 nie ubiegali się później o potwierdzenie posiadania obywatelstwa polskiego; przed podjęciem uchwały nr 5/58 skarżąca nabyła obywatelstwo (...), tj. w dniu 1 czerwca

1957 r. Z tych względów Sąd na podstawie art. 151 p.p.s.a. oddalił skargę.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku skarżąca zarzuciła:

- niewłaściwe zastosowanie art. 11 ust. 2 i art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 8 stycznia 1951 r. o obywatelstwie polskim przez przyjęcie, że uchwała nr 5/58 Rady Państwa z dnia 23 stycznia 1958 r. stanowiła zezwolenie na zmianę obywatelstwa skutkującą utratą przez skarżącą obywatelstwa polskiego;
- naruszenie art. 141 § 4, art. 134, art. 145 § 1 pkt 1 lit. c, art. 151 ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi przez ograniczenie uzasadnienia do przedstawienia wybranych orzeczeń sądów administracyjnych i przedstawicieli nauki prawa i odstąpienie od własnej pogłębionej analizy prawnej uzasadniającej odejście od jednolitej linii orzecznictwa w analogicznych sprawach, a ponadto przez przyjęcie domniemania, że skarżąca uzyskała ze skutkiem prawnym zezwolenie na zmianę obywatelstwa polskiego na obywatelstwo (...).

W oparciu o powyższe zarzuty wniesiono o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i uchylenie zaskarżonej decyzji oraz o zasądzenie kosztów postępowania według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu skargi kasacyjnej wskazano, że sprawa została rozstrzygnięta odmiennie od dotychczasowej jednolitej linii orzeczniczej sądów administracyjnych w kwestii skuteczności uchwały Rady Państwa nr 5/58 dla utraty obywatelstwa polskiego. Zgodnie z nim ww. uchwała nie stanowiła generalnego zezwolenia na zmianę obywatelstwa polskiego w stosunku do osób, które wyjechały lub zamierzały wyjechać na pobyt stały do I. Dalej wskazano, że ustawa o obywatelstwie polskim z 8 stycznia 1951 r. nie wskazywała w jakiej formie i w jakim trybie rozpatrywana jest przez Radę Państwa sprawa zezwolenia na zmianę obywatelstwa, ale przewidywała, że kompetencja w przedmiocie nadania i utraty obywatelstwa polskiego należy do Rady Państwa, a orzeczenie Rady Państwa o utracie obywatelstwa polskiego następuje na wniosek Prezesa Rady Ministrów. Stąd zgodnie z orzecznictwem NSA w trakcie postępowania o stwierdzenie posiadania obywatelstwa polskiego dotyczącego osoby wyjeżdżającej na pobyt stały do I. należy ustalić czy osoba ta została wskazana we wniosku Prezesa Rady Ministrów skierowanego do Rady Państwa przed podjęciem uchwały w dniu 23 stycznia 1958 r. i czy uchwała ta odnosi się do tej osoby w części zezwalającej na zmianę obywatelstwa polskiego w związku z wyjazdem do I. Skarżąca podniosła, że w rozpoznawanej sprawie nie odnaleziono imiennych list osób w stosunku, do których Prezes Rady Ministrów przekazał wnioski do Rady Państwa o zezwolenie na zmianę obywatelstwa. Brak jest wobec tego dokumentów potwierdzających lub zaprzeczających, że podania skarżącego i jego rodziców (powinno być rodziców skarżącej) trafiły do Rady Państwa. Fakt wydania dokumentów podróży nie może być tożsamy z zezwoleniem na zmianę obywatelstwa.

Uzasadnienie prawne

Rozpoznając skargę kasacyjną Naczelny Sąd Administracyjny zważył, co następuje:
Zgodnie z art. 183 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2017 r. poz. 1369 z późn. zm.), dalej "p.p.s.a.", Naczelny Sąd Administracyjny rozpoznaje sprawę w granicach skargi kasacyjnej. Z urzędu bierze pod uwagę tylko nieważność postępowania. W rozpoznawanej sprawie nie zachodzi żadna z przesłanek nieważności postępowania, wymienionych w art. 183 § 2 p.p.s.a. Sprawa ta

mogła być zatem rozpoznana przez Naczelny Sąd Administracyjny tylko w granicach zakreślonych w skardze kasacyjnej.

W związku z tym, że skarżąca kasacyjnie w skardze kasacyjnej zrzekła się rozprawy, a pozostałe strony w terminie czternastu dni od dnia doręczenia im odpisu skargi kasacyjnej, nie zażądały przeprowadzenia rozprawy, NSA - na podstawie art. 182 § 2 i 3 p.p.s.a. - skargę kasacyjną rozpoznał na posiedzeniu niejawnym w składzie trzech sędziów.

Skarga kasacyjna jest uzasadniona.

Trafnie skarżąca powołuje się w skardze kasacyjnej na obecną jednolitą linię orzecznictwa Naczelnego Sądu Administracyjnego odnośnie oceny charakteru i skutków prawnych uchwały nr 5/58 Rady Państwa z dnia 23 stycznia 1958 r. w sprawie zezwolenia na zmianę obywatelstwa polskiego. Według poglądu przyjętego w uzasadnieniu wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 27 października 2005 r., sygn. akt II OSK 965/ 05 (ONSAiWSA z 2006 r., z. 2, poz. 67), który został przyjęty w kolejnych wyrokach NSA (wyrok NSA z dnia 23 marca 2006 r., II OSK 1360/05, wyrok NSA z dnia 25 lipca 2007 r., II OSK 1267/06, wyrok NSA z dnia 19 maja 2010 r. II OSK 690/09 wszystkie publ.orzeczenia.nsa.gov.pl) uchwała Rady Państwa mogłaby być oceniana, czy jest orzeczeniem o zezwoleniu na zmianę obywatelstwa polskiego określonej osoby jedynie w sytuacji, gdyby zostało ustalone, że podanie o zezwolenie na zmianę obywatelstwa tej osoby zostało przekazane ze stosownym wnioskiem Radzie Państwa i było rozpatrywane przez Radę Państwa przed podjęciem tej uchwały. W takim tylko przypadku możliwe byłoby ocenianie, czy uchwała Rady Państwa stanowi zezwolenie na zmianę obywatelstwa polskiego określonej osoby, mimo że osoba ta nie została wymieniona z imienia i nazwiska w uchwale Rady Państwa. Wynika to z faktu, że stosownie do przepisów art. 11 i 13 ustawy z dnia 8 stycznia 1951 r. o obywatelstwie polskim (Dz. U. Nr 4, poz. 25), które są podstawą oceny, czy określona osoba utraciła obywatelstwo polskie, orzekanie o zezwoleniu na zmianę obywatelstwa było stosowaniem przepisów prawa w indywidualnej sprawie dotyczącej określonej osoby. Ustawa przewidywała określony tryb postępowania w sprawach utraty obywatelstwa. Z art. 13 ust. 2 ustawy wynikało, że orzeczenie Rady Państwa o utracie obywatelstwa polskiego następowało na wniosek Prezesa Rady Ministrów. Zatem najpierw taki wniosek powinien być przedstawiony przez Prezesa Rady Ministrów Radzie Państwa, a tak w dalszej kolejności rozstrzygała w przedmiocie zezwolenia. Zezwolenie Rady Państwa wydane w formie uchwały mogło odnosić się do wielu osób, pod warunkiem, że osoby te złożyły podania o zamianę obywatelstwa polskiego przed datą podjęcia przez Radę Państwa uchwały, zaś podania te zostały przedstawione przez Prezesa Rady Ministrów Radzie Państwa. Skuteczne zezwolenie na zmianę obywatelstwa mogły uzyskać wyłącznie osoby, w stosunku do których zachowana została odpowiednia procedura przewidziana w omawianym przepisie, a więc które zostały objęte wnioskiem lub wnioskami Prezesa Rady Ministrów złożonymi do Rady Państwa.

Z ustaleń dokonanych przez organy w rozpoznawanej sprawie wynika, że rodzice skarżącej złożyli do Rady Państwa podania o zezwolenie na zmianę obywatelstwa w dniu 21 marca 1957 r., a zatem przed podjęciem uchwały Rady Państwa Nr 5/58. Organy nie odnalazły jednak dowodów wskazujących na to, że podania te zostały przekazane przez Prezesa Rady Ministrów - Radzie Państwa przed podjęciem przez nią w dniu 23 stycznia 1958 r. ww. uchwały. W takich okolicznościach, w ocenie Naczelnego Sądu Administracyjnego, nie można było przyjąć, że w rozważanym przypadku spełnione zostały przesłanki z art. 11 i art. 13

ustawy o obywatelstwie polskim, a zatem, że uchwała Rady państwa z 23 stycznia 1958 r. stanowiła zezwolenie na zmianę obywatelstwa polskiego przez skarżącą.

Organy błędnie przyjęły w tej sprawie, że z samego faktu złożenia w 1957 r. przez rodziców małoletniej wtedy skarżącej, podania o udzielenie zezwolenia na zmianę obywatelstwa przed wydaniem uchwały Nr 5/58 przez Radę Państwa należy uznać, iż zezwolenie to zostało im przez ten organ skutecznie udzielone. Stanowisko prezentowane przez organ i Sąd pierwszej instancji, który oddalając skargę stanowisko to zaakceptował, jest sprzeczne z regulacją zawartą w art. 13 ust. 2 ustawy o obywatelstwie polskim z 1951 r., określającą procedurę udzielania zezwolenia na zmianę obywatelstwa przez Radę Państwa. Skoro zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy, orzeczenie Rady Państwa o utracie obywatelstwa polskiego następowało na wniosek Prezesa Rady Ministrów, to należało ustalić czy została zachowana procedura przewidziana w omawianym przepisie, a więc czy rodzice skarżącej zostali objęci wnioskiem lub wnioskami Prezesa Rady Ministrów.

Wbrew stanowisku reprezentowanemu przez orzekające w tej sprawie organy, samo zainicjowanie przez rodziców skarżącej postępowania o wydanie zezwolenia na zmianę obywatelstwa, poprzez złożenie w tym względzie stosownego podania nie jest wystarczające do kategorięcznego stwierdzenia, że skutki uchwały Rady Państwa Nr 5/58 należy odnieść do skarżącej. W wyroku z dnia 19 maja 2010 r. w wyżej powoływanej sprawie sygn. II OSK 690/09, Naczelny Sąd Administracyjny wyraził również pogląd, który należy w pełni podzielić, że fakt wydania dokumentów podróży nie może zostać uznany za tożsamy z zezwoleniem na zmianę obywatelstwa nie tylko dlatego, że to Rada Państwa powinna zezwolić na zmianę obywatelstwa, a nie organ który wydał takie dokumenty, ale przede wszystkim dlatego, że zezwolenia na zmianę obywatelstwa nie można domniemywać *per facta concludentia*. Wymogu spełnienia ustawowych standardów formalnych nie można relatywizować ani wyprowadzać ze świadomości o skutkach prawnych otrzymania dokumentu podróży i wyjazdu z Polski. Powyższe oznacza, że Wojewódzki Sąd Administracyjny niezasadnie oddalił skargę uznając, że zostały spełnione przesłanki określone w art. 11 i 13 ustawy z dnia 8 stycznia 1951 r. o obywatelstwie polskim.

Trafny jest także zarzut naruszenia art. 141 § 4 p.p.s.a., ponieważ Sąd pierwszej instancji rzeczywiście ograniczył swoje uzasadnienie do podania treści różnych orzeczeń sądów administracyjnych dotyczących oceny charakteru i skutków prawnych uchwały nr 5/58 Rady Państwa z dnia 23 stycznia 1958 r., sam jednak swojego stanowiska w sposób wyraźny w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku nie przedstawił. Można jedynie z faktu oddalenia skargi wywnioskować, że podzielił stanowisko organów, które jak wyżej wyjaśniono było w tej sprawie nieprawidłowe.

Mając powyższe na uwadze NSA uznał, że skarga kasacyjna jest usprawiedliwiona oraz, że istota sprawy została dostatecznie wyjaśniona. W związku z tym na podstawie art. 188 p.p.s.a. uchylił zaskarżony wyrok i rozpoznając skargę, na podstawie art. 145 § 1 pkt 1 lit. a oraz art. 135 p.p.s.a., uchylił zaskarżoną decyzję oraz poprzedzającą ją decyzję organu pierwszej instancji. Przedstawioną w niniejszym wyroku ocenę prawną organ uwzględni przy ponownym rozpoznawaniu wniosku skarżącej o stwierdzenie posiadania obywatelstwa polskiego.

Z uwagi na uchylenie wyroku Sądu pierwszej instancji, którym oddalono skargę oraz wobec uwzględnienia skargi, Naczelny Sąd Administracyjny na podstawie art. 203 pkt 1, art. 200 oraz art. 205 § 2 p.p.s.a. zasądził od organu administracji na rzecz skarżącej zwrot kosztów

postępowania sądowego, na które złożyły się koszty sądowe oraz wynagrodzenie pełnomocnika skarżącej w obu instancjach.